

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Кафедра цивільного, нотаріального та виконавчого процесу

НОВЕЛИ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА: СПРОЩЕНІ ПРОВАДЖЕННЯ

**Матеріали
науково-практичної конференції**

***5 травня 2025 року
м. Одеса***

За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора
Неллі Юріївни Голубевої

Одеса
«Юридична література»
2025

УДК 347.919.(477)(062)

H727

DOI: <https://doi.org/10.32837/11300.29744>

У збірці матеріалів науково-практичної конференції представлено тези доповідей науковців, що висвітлюють актуальні питання новел цивільного процесуального законодавства, зокрема інституту спрощеного провадження як ефективного механізму вирішення нескладних цивільних справ. У доповідях науковців обґрунтовано доцільність спрощеної процедури розгляду, що дозволяє забезпечити оперативність та економічність судового процесу. Особлива увага приділена критеріям віднесення справ до спрощеного провадження, правовим гарантіям учасників процесу, а також окреслено напрями подальшого вдосконалення законодавства з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних і юридичних осіб у межах цивільної юрисдикції.

Укладачі:

Н. Ю. Голубєва — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, завідувач кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, професор кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія», адвокат;

І. А. Яніцька — кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія»;

О. В. Сатановська — аспірант кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія»

Друкуються за рішенням кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу НУ «Одеська юридична академія» (*протокол № 10 від 23.05.2025 р.*)

Парфьонов Георгій Володимирович Оптимізація повноважень державних та приватних виконавців в Україні	79
Петренко Наталія Дмитрівна Щодо процедури вирішення питання про накладення судового штрафу: «процес в процесі»	82
Пригуляк Валерій Миколайович Судова практика в роботі приватного виконавця	84
Русецька Оксана Олександрівна Деякі зміни цивільного процесуального законодавства щодо здійснення судового контролю за виконанням рішень	90
Татулич Ірина Юріївна Заочний розгляд справи як протидія зловживанню процесуальними правами учасниками справи	92
Колечко Дмитро Миколайович Виконання судового наказу в справах про стягнення аліментів на дитину	97
Панаїд Яна Ігорівна Суперечлива поведінка в конвенційній системі захисту цивільних прав: позиція ЄСПЛ	99
Федорчук Юлія Олександрівна Окремі аспекти вчинення виконавчих написів на кредитних договорах	101
Снітко Андрій Сергійович Принцип добросовісності та заборона зловживання процесуальними правами	104

8. Сібільов Д. М. Виконавче провадження: актуальні питання теорії та практики: монографія. Харків: Право, 2019. 304 с.
9. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 04.09.2019 у справі № 826/7342/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/84153042> (дата звернення: 25.04.2025).
10. Верба-Сидор О. Б., Воробель У. Б. Інститут приватних виконавців в Україні: проблеми становлення та перспективи розвитку. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 296 с.
11. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного цивільного суду від 13.03.2019 у справі № 310/4329/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80588051> (дата звернення: 25.04.2025).
12. Бортник Н. П., Паренті Л. М. Виконавче провадження: навч. посіб. Львів: Львівська політехніка, 2022. 224 с.
13. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 25.06.2019 у справі № 914/2770/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82769324> (дата звернення: 25.04.2025).

Русецька Оксана Олександрівна

*приватний виконавець виконавчого округу Дніпропетровської області,
аспірант кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Науковий керівник

Волкова Наталія Василівна

*доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного,
нотаріального та виконавчого процесу Національного університету
«Одеська юридична академія»*

**ДЕЯКІ ЗМІНИ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО
ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ЗДІЙСНЕННЯ СУДОВОГО
КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОНАННЯМ РІШЕНЬ**

Важливою гарантією при виконанні судових рішень є право сторін виконавчого провадження на оскарження рішень, дій або бездіяльності державних, приватних виконавців та інших посадових осіб державної виконавчої служби при здійсненні виконання рішень.

Необхідно зазначити, що здійснення судового контролю за виконанням рішень у цивільному судочинстві зазнало певних змін відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення положень про судовий контроль за виконанням судових рішень» [1], а саме змін зазнали наступні статті ЦПК України: 148, 264, 265, 353, 432, 435, 447, 448, 449, 450, 451. Також окремо було доповнено ЦПК України ст. ст. 447-1, 453-1–453-4 [2].

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення положень про судовий контроль за виконанням судових рішень» більш детально передбачає порядок подання скарг на дії або бездіяльність державних чи приватних виконавців, посадових осіб органу державної виконавчої служби у разі виконання рішень. Аналізуючи певні зміни до цивільного процесуального законодавства щодо здійснення судового контролю за виконанням рішень, не обійшло звернути увагу на деякі зміни, а саме:

По-перше, законодавець у новій редакції ст. 447 ЦПК України передбачає, що «судовий контроль за виконанням судових рішень у цивільних справах здійснює суд, який розглянув справу як суд першої інстанції. Суд може здійснювати судовий контроль за виконанням судового рішення у порядку, встановленому цим розділом». Та доповнює ЦПК України нормою ст. 447-1, яка передбачає право на звернення до суду з скаргою, що по суті відтворює зміст ст. 447 минулої редакції до внесення змін, а саме: «сторони виконавчого провадження мають право звернутися до суду із скаргою, якщо вважають, що рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця під час виконання судового рішення, ухваленого відповідно до цього Кодексу, порушено їхні права». Отже, аналізуючи вище наведені норми, необхідно зазначити, що саме суд першої інстанції який розглядав справи здійснює контроль за виконанням судових рішень у цивільних справах та розгляд такої скарги здійснюється тільки у випадку звернення сторін виконавчого провадження до суду з метою захисту своїх прав, а саме за зверненням стягувача або боржника;

По-друге, нова редакція ст. 448 ЦПК України на відміну від старої редакції встановлює чіткі вимоги до такої скарги. Необхідно зазначити, що такі зміни є позитивними, оскільки раніше у цивільному процесуальному законодавстві взагалі не передбачалось вимог до скарги щодо дій або бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця під час виконання судового рішення;

По-третє, внесення змін до ч. 1 ст. 450 ЦПК України передбачає збільшення строку для розгляду такої скарги, а саме стара редакція ч. 1 ст. 450 ЦПК України передбачала — десять днів, то чинна редакція цієї ж статті встановлює вже строк — двадцять днів з дня прийняття скарги до розгляду у судовому засіданні;

По — четверте законодавець надає право суду з власною ініціативою зобов'язати відповідача подати у встановлений судом строк звіт про виконання такого рішення. Такий звіт розглядається за правилами статей 453-3 і 453-4 ЦПК України. А також новелою є те, що законодавець у ст. 453-2 ЦПК України встановлює порядок розгляду заяви

про зобов'язання подати звіт про виконання судового рішення, а у ст. 453-3 ЦПК України передбачається порядок розгляд звіту про виконання судового рішення. Стаття 453-4 ЦПК України передбачає рішення за наслідками розгляду звіту про виконання судового рішення.

Підсумовуючи, необхідно зазначити, що з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення положень про судовий контроль за виконанням судових рішень» здійснення судового контролю у цивільному судочинстві зазнало суттєвих змін, що потребує подальшого дослідження.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення положень про судовий контроль за виконанням судових рішень: Закон України від 21.11.2024 року № 4094-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4094-20#Text>
2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1618-15>

Татулич Ірина Юріївна

*кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри процесуального права
Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича*

ЗАОЧНИЙ РОЗГЛЯД СПРАВИ ЯК ПРОТИДІЯ ЗЛОВЖИВАННЮ ПРОЦЕСУАЛЬНИМИ ПРАВАМИ УЧАСНИКАМИ СПРАВИ

Зловживання процесуальними правами учасниками справи з метою затягування її розгляду є однією із вагомих причин порушення доступу до правосуддя та реалізації конвенційного права на справедливий суд. Тому за Рекомендацією № R (84) 5 Комітету Міністрів Ради Європи, держави закликаються: спрямувати свою діяльність на забезпечення доступу сторін до спрощених та більш оперативних форм судочинства; здійснювати захист їх від зловживань й затримок, при цьому надавши суду повноваження здійснювати судочинство більш ефективно [1]. Саме заочний розгляд справи і є інструментом спрощення та одночасно вдосконалення цивільного судочинства як в Україні, так і за кордоном, який виступає, на нашу думку, протидією зловживання процесуальними правами, покликаний прискорити здійснення судочинства з цивільних справ, розвантажити тим самим судову систему, дисциплінувати відповідача (ст. 280–289 ЦПК) [2]. Слушно зазначає С. С. Бич-